

Vårdintygsbedömning

Vårdnivå och remiss

Vårdintyg ska utfärdas på Socialstyrelsens blanketter:

Se Vårdintyg för psykiatrisk tvångsvård under relaterad information.

Se Vårdintyg för konvertering till psykiatrisk tvångsvård under relaterad information.

Se Vårdintyg för rättspsykiatrisk vård under relaterad information.

Blanketten tillämpas för vårdintyg enligt:

- §4 LPT (vanligen tillämplig för primärvården)
- §11 (konvertering från HSL till LPT för patient som vårdas enligt HSL, på psykiatrisk klinik)
- §5 LRV (vårdintyg för frihetsberövade personer t.ex. anhållna, häktade eller intagna på anstalt).

Tvångsvård får endast ges om:

- patienten lider av allvarlig psykisk störning OCH
- patienten har ett oundgängligt behov av kvalificerad psykiatrisk dygnet-runt-vård OCH
- patienten motsätter sig sådan vård eller det finns grundad anledning att anta att vården inte kan ges med patientens samtycke
- det ska även beaktas om patienten är farlig för egen eller annans säkerhet eller fysiska/psykiska hälsa
- enbart psykisk utvecklingsstörning, drogpåverkan eller demens är inte tillräckligt skäl för tvångsvård.

Patientens identitet ska styrkas med giltig identitetshandling, personlig kännedom eller via exempelvis personal. Vårdintyget måste vara korrekt ifyllt, signerat och innehålla efterfrågade uppgifter kring vårdintygsskrivande läkare inklusive direkttelefonnummer. Vid ofullständigt intyg ska mottagande psykiatrisk klinik i första hand kontakta intygsskrivande läkare för komplettering.

Undersökningen av patienten ska vara personlig. Det kan alltså inte ske via ombud, tele-/internetkommunikation eller liknande.

Uppdrag och genomförande

Primärvården har ansvaret för vårdintygsbedömning utanför sjukhuset.

Undantag: **Vuxenpsykiatri**n ansvarar **vardagar kl. 08.00 -17.00** för vårdintygsbedömning utanför sjukhuset för de patienter som har ett pågående vårdåtagande (enligt Cosmic vårdprocessöversikt) vid vuxenpsykiatrisk klinik.

Eftersom **Barn- och ungdomspsykiatri**n saknar möjlighet att utföra en vårdintygsbedömning utanför sjukhus/mottagning under vardagar kontorstid, ska överläkare kontakta ansvarig vårdcentral som då ansvarar för vårdintygsbedömning utanför BUP-klinik/BUP-mottagning när det gäller personer under 18 år. Se även Faktadokument Akutvård psykisk hälsa barn och ungdom.

Vid varje tillfälle som rör vårdintygsbedömning av barn och unga, uppmanas primärvårdsläkare att ha en diskussion med läkare inom barn- och ungdomspsykiatri. Numera finns möjlighet att läsa BUP-journalen i Cosmic i samband med en vårdrelation på samma sätt som för journal inom vuxenpsykiatri.

När polisen fattar beslut om omhändertagande enligt § 47 i Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård ("polismästarbeslut"), att en person behöver en vårdintygsbedömning, är detta primärvårdens ansvar. Polis ansvarar för kontakt med distriktsläkare för bedömningen och ska då klargöra att sådant beslut är taget.

Bedömningen ska i första hand ske i personens hem, på distriktsläkarmottagningen alternativt på polisstationen. Bedöms detta inte lämpligt kan bedömningen göras av distriktsläkare tillsammans med polis i psykiatriens lokaler, på psykiatriska akutmottagningen alternativt PIVA.

Vid andra former av polisomhändertaganden (som förutsätter individens samtycke till vård) till en sjukvårdsinrättning, har respektive sjukvårdsinrättning ansvaret för hantering av ärendet.

Vårdintygsbedömning ska som regel göras i patientens hem- eller närmiljö.
Vårdintygsbedömning i hemmet ska inte göras av ensam läkare.

- Polishandräkning bör begäras om det finns misstanke om hot eller våld samt om man behöver få hjälp med att få tillträde till hemmet och undersökning av patient (se nedan).
- Socialjouren kan kontaktas utanför kontorstid och nås via SOS Alarm, **tfn 112**.

Hemsjukvård kan kontaktas om kommunerna har ett hemsjukvårdsuppdrag (se respektive hemsjukvårdsteams kontaktinformation (under relaterat) angivna telefonnummer kan man ringa **dygnet runt**- vidarekoppling sker).

- Psykiatriska vårdjouren inom Jönköpings sjukvårdsområde kan kontaktas om personen har en pågående kontakt med psykiatri (nås via psykiatriska akutmottagningen Ryhov under tjänstgöringstid kl. 08.00-22.00).

När frågan uppkommer om eventuellt behov av vårdintygsbedömning för vilken Primärvården har ett ansvar, ska i första hand vårdcentral med **områdesansvar**

för den plats där patienten anträffats (vårdintygsbedömning ingår enligt Regelboken i så kallat geografiskt **områdesansvar**) (vardag kl. 08:00-17:00) eller områdesansvarig (Höglandet, Jönköping respektive Värnamo) **distriktsläkarbakjour** (övrig tid) kontaktas och vårdintygsbedömning görs av denne. Vårdcentral alternativt Närakut är första instans vid kontakt från allmänheten i vårdintygsärenden, psykiatriska akutmottagningen i Jönköping under jourtid (alla dagar kl. 22:00-08:00). Psykiatriska akutmottagningen kontaktar i sin tur vid behov distriktsläkarbakjouren som ansvarar för vidare hantering av ärendet.

Tider för kontakt gällande vårdintygsbedömning:

Vardagar kl. 08.00 – 17.00 kontaktas Vårdcentral med områdesansvar (Undantag: **Vuxenpsykiatri** ansvarar vardagar **kl. 08.00 - 17.00** för vårdintygsbedömning utanför sjukhuset för de patienter som har ett pågående vårdåtagande (enligt Cosmic vårdprocessöversikt) vid vuxenpsykiatrisk klinik).

Jourtid: Vardagar kl. 17.00 – 22.00 och helger 08.00 – 22.00 kontaktas respektive **Närakut**.

Jourtid: Alla dagar kl. 22.00 – 08.00 kontaktas **Psykiatriska akutmottagningen, Ryhov**.

Polishandräckning

Alla legitimerade läkare i allmän tjänst eller läkare som enligt avtal med regionen har till uppgift att utföra undersökningar för vårdintygsbedömning kan begära polishandräckning om vårdintygsbedömning sker i hemmet (till exempel för att få tillträde till hemmet och för att tillskapa en säker miljö) eller på mottagning.

Polishandräckning ska även begäras för transport av patient med skrivet vårdintyg (kan medsändas med polisen) till psykiatrisk klinik. **Distriktsläkaren ska, i samband med alla vårdintyg, kontakta psykiatriska kliniken och överrapportera (till bakjour/alt mottagande enhet, t.ex. psykakutens personal) samt ansvarar för att korrekt ifyllt vårdintyg i original medföljer patienten.**

Begäran om biträde av polis, så kallad polishandräckning, ska faxas (använd nedanstående blankett "Begäran om polishandräckning"). Man kan ange både begäran om biträde vid bedömning och eventuell transportbiträde på samma blankett. Man kan även maila en begäran till polisens funktionsbrevlåda handrackningar-po.jonkoping@polisen.se. Kontakta i båda fallen vakthavande polisbefäl: Polismyndigheten med adress och telefonnummer för att bekräfta. Det går även att kontakta samma instans och muntligen få ett beslut om biträde för att sedan lämna över ifyllt blankett till polispatrullen som kan ombesörja vidarebefordran.

För att involvera polisen i ärendet ska det finnas grundad anledning att tro att polisens medverkan krävs i sammanhanget. Rutinmässig begäran om handräckning för att enbart få en transport utförd får inte ske.

OBS! Polishandräckning kan inte begäras till annan enhet om det inte är avtalat på förhand med mottagaren.

Se Blankett: Begäran om polishandräckning under relaterat.

Blanketten återfinns även i Cosmic och på SKL:s hemsida.

Journalföring

All dokumentation vid vårdintygsbedömning av jourläkare sker i Cosmic på läkarens ordinarie arbetsplats och registreras som hembesök.

I journalen ska dokumenteras huruvida vårdintyg utfärdats eller inte och på vilka grunder. Om vårdintyget inte utfärdas krävs som regel en utförlig dokumentation kring status och suicidriskbedömning.

För att möjliggöra uppföljning ska journalanteckningen avslutas med KVÅ-kod AU009 "Klinisk undersökning av psykiskt tillstånd" samt, i tillämpligt fall, GD005 "Utfärdande av vårdintyg".

Barnrättsperspektivet

Se Faktadokument Barnrättsperspektivet.

Mer information

Se Faktadokument Fördelning av patienter som söker akut sjukvård.

Se Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård under relaterat.

Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:18) om psykiatrisk tvångsvård under relaterat.